Suomen Pysyvä Edustusto Bryssel EUE NEUVOSTORAPORTTI EUE2015-03426

EUE Rantahalvari Pasi(UM) 19.11.2015

Asia
EU; Yleisten asioiden neuvosto (Koheesiopolitiikka) 18.11.2015

Kokous
Yleisten asioiden neuvosto 18.11.2015

Neuvosto hyväksyi seuraavat ehdotukset neuvoston päätelmiksi: (1) Euroopan rakenne- ja investointirahastojen osuus vähähiiliseen talouteen siirtymisessä, (2) Interregin osuus koheesiopolitiikan tavoitteiden saavuttamisessa ja (3) Jäsenmaiden odotukset Euroopan rakenne- ja investointirahastoja koskevan yksinkertaistamisen osalta.
Kokouspöytäkirjan liitteeksi Interregin päätelmien käsittelyn kohtaan lisätään Unkarin lausuma, jonka mukaan koheesiopolitiikan varat, mukaan lukien Euroopan alueellisen yhteistyön varat, tulisi ensisijaisesti käyttää EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaisiin tavoitteisiin sekä Euroopan kasvun ja työpaikkojen strategiaan muuttoliikkeen aiheuttaman kriisin vastaamisen sijasta.
Interregin päätelmien käsittelyn yhteydessä keskusteltiin myös komissiossa koheesiopolitiikasta vastaavan komissaarin Corina Cretun jäsenmaille lokakuussa lähettämästä kirjeestä, jossa pyydetään tutkimaan mahdollisuuksia käyttää rakennerahastojen varoja muuttajien ja pakolaisten integroimiseen yhteiskuntaan. Mm. Suomi kiitti komissiota kirjeestä ja totesi Suomen myönteisen suhtautumisen siihen. Suomessa valmistellaan parhaillaan komissiolle vastausta.
Puheenjohtajan, komission ja useiden jäsenmaiden puheenvuoroissa haluttiin korostaa säännöllisten ministeritason tapaamisten tärkeyttä koheesiopolitiikan asioissa.

<u>Muut kuin lainsäädäntöasiat</u>

1. Vähähiiliseen talouteen siirtyminen: koheesiopolitiikan ja yleisesti ottaen Euroopan rakenne- ja investointirahastojen osuus

Keskustelu
Ehdotus neuvoston päätelmiksi
Hyväksyminen
13701/15 FSTR 73 FC 73 REGIO 88 SOC 639 AGRISTR 74 PECHE 410 CADREFIN 70 ENV 697 CLIMA 128

Neuvosto hyväksyi ehdotuksen neuvoston päätelmiksi.

PRES esitteli asiakohdan toteamalla aluksi 350 miljardia euroa käytettävän koheesiopolitiikan toteutukseen kaudella 2014 – 2020. Tämä korostaa asian tärkeyttä ministeritason keskustelujen kannalta. Puheenjohtaja toivoi ministereiden kokoontuvan useammin koheesiopolitiikan kysymysten pariin. Puheenjohtaja oli esittänyt keskustelun pohjaksi kysymyksen, kuinka jäsenmaiden ilmaston muutokseen liittyvillä toimenpiteillä saadaan luotua uusia työpaikkoja sekä kuinka niillä voidaan edistää ns. vihreää taloutta.

Komissaari Cretu totesi vähähiilisyyden suuren merkityksen poliittisella agendalla ja toivoi Pariisin joulukuun 2015 ilmastokonferenssin tuloksia tarkasteltavan myös rakenne- ja investointirahastojen näkökulmasta eli miten rahastoja voitaisiin hyödyntää tässä suhteessa parhaiten.

Päätelmät saivat keskustelussa hyvin myönteisen vastaanoton. Keskustelussa painotettiin rakenne- ja investointirahastojen suurta merkitystä vähähiilisyyteen siirtymisessä sekä Unionin tasolla että jäsenmaissa ja alueilla. Unionin tasolla käytetään jäsenmaiden ohjelmissa yhteensä 110 miljardia vähähiilisyyden edistämiseen. Vähähiilisyyden toimenpiteet koskevat sekä mukautumista ilmastomuutokseen että ilmastomuutoksen aiheuttamien haittojen pienentämiseen. Niitä toteutetaan jäsenmaiden ohjelmissa integroidusta eri temaattisten tavoitteiden kautta. Useissa puheenvuoroissa korostettiin erityisesti vähähiilisyyden edistämisen toimenpiteiden merkittävää maiden talouksia edistävää vaikutusta. Toimenpiteet liittyvät useasti energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön lisäämiseen. Ns. vihreään talouteen on esim. Saksassa syntynyt jo 350 000 työpaikkaa. Espanjassa lasketaan vastaavasti syntyneen 130 000 – 170 000 uutta työpaikkaa. Italiassa 13 % koko talouden toiminnoista liittyy vihreään talouteen.

FR esitti Unionin tason viitekehikon ja toimintaympäristön määrittelyä vähähiilisyyden toimien toteuttamiseksi ja odotti komissiolta siihen esityksiä ensi vuoden puolella. Seuraava puheenjohtajamaa NL antoi tälle tukensa.

Suomi ei käyttänyt asiakohdassa puheenvuoroa.

2. Interreg 25 vuotta: sen osuus koheesiopolitiikan tavoitteiden saavuttamisessa

Keskustelu
Ehdotus neuvoston päätelmiksi
– Hyväksyminen
13705/15 FSTR 75 FC 75 REGIO 90 SOC 641 AGRISTR 76 PECHE 412 CADREFIN 72

Neuvosto hyväksyi ehdotuksen neuvoston päätelmiksi. Kokouspöytäkirjan liitteeksi lisätään Unkarin lausuma, jonka mukaan koheesiopolitiikan varat, mukaan lukien Euroopan alueellisen yhteistyön varat, tulisi ensisijaisesti käyttää EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaisiin tavoitteisiin sekä Euroopan kasvun ja työpaikkojen strategiaan muuttoliikkeen aiheuttaman kriisin vastaamisen sijasta.

PRES esitteli asiakohdan viitaten Interregin syyskuun 25-vuotis -juhlakonferenssiin, johon osallistui useita satoja asiantuntijoita. Konferenssin tuloksia käsittelevä dokumentti on aiemmin toimitettu delegaatioille. Puheenjohtaja oli laatinut keskustelun pohjaksi kysymyksen Interregin lisäarvosta ohi kulttuurillisten ja institutionaalisten vaikutusten.

Komissaari Cretu katsoi päätelmien olevan erinomainen avaus Interregin tuoman lisäarvon tarkasteluun. Hänen mukaansa Interreg on erityisesti lisännyt luottamusta raja-alueiden kesken.

Huolena on kuitenkin, että Interreg ei ole kansalaisten keskuudessa kovin tunnettu. Hän viittasi lisäksi tämän vuoden alussa käynnistettyyn laajaan julkiseen konsultaation Interregin toimivuudesta ja esitti sen tulosten perusteella käynnistettävän keskustelun käymistä helmikuussa Hollannin puheenjohtajuuskaudella. Komissaari muistutti Interregin erityispiirteistä, jotka olisi hyvä huomioida rakenne- ja investointirahastojen yksinkertaistamistyössä ja tulossuuntautuneisuuden soveltamisessa. Hän nosti lopuksi esille Interregin mahdollisuuksien hyödyntämisen pakolaiskysymyksen haasteiden kannalta ja totesi komission auttavan kaikin tavoin jäsenmaita niiden pyrkimyksissä hyödyntää koheesiovaroja pakolaisten integroinnin edistämiseksi. Italiassa ja Saksassa valmistellaan parhaillaan ensimmäisiä ohjelmamuutoksia rakenne- ja investointirahastojen hyödyntämiseksi ja komissio on käynyt alustavia keskusteluja myös Itävallan kanssa.

Päätelmäehdotus sai keskustelussa hyvin myönteisen vastaanoton. Päätelmien eri kohdista ei keskusteltu. Keskustelu käytiin puheenjohtajan esittämän Interregin lisäarvoa koskevan kysymyksen pohjalta.

FI korosti Interregin merkitystä Suomelle erityisesti pitkän itärajan ja Itämeren osalta. Suomi piti tärkeänä myös merentakaisten alueiden ja erittäin harvaan asuttujen pohjoisten alueiden huomioimista. CY, EI, HR, BE, LU, AT, SI ja SE korostivat Interregin isoa merkitystä niiden geopoliittisen sijainnin, pienuuden tai useiden rajojen vuoksi, joka korostaa ja ajaa tarvetta rajat ylittävälle yhteistyölle.

Interregin päätelmien käsittelyn yhteydessä keskusteltiin myös komissiossa koheesiopolitiikasta vastaavan Corina Cretun jäsenmaille lokakuussa lähettämästä kirjeestä, jossa pyydetään tutkimaan mahdollisuuksia käyttää rakennerahastojen varoja muuttajien ja pakolaisten integroimiseen yhteiskuntaan. Suomi kiitti komissiota kirjeestä ja totesi Suomen myönteisen suhtautumisen siihen. Suomessa valmistellaan parhaillaan komissiolle vastausta. Suomessa pakolaismäärät ovat kasvaneet viime aikoina suuresti. DE suhtautui Suomen tavoin kirjeeseen erittäin positiivisesti ja kiitti komissiota siitä.

Muutamassa puheenvuorossa todettiin myönteinen suhtautuminen koheesiovarojen käyttömahdollisuuteen pakolaiskysymyksessä edellyttäen sen tapahtuvan ohjelmien puitteissa muuttamatta ohjelmien tavoitteita ja sisältöjä.

3. Yksinkertaistaminen: Euroopan rakenne- ja investointirahastoja koskevat jäsenvaltioiden prioriteetit ja odotukset

Keskustelu
Ehdotus neuvoston päätelmiksi
Hyväksyminen
13703/15 FSTR 74 FC 74 REGIO 89 SOC 640 AGRISTR 75 PECHE 411 CADREFIN 71

Neuvosto hyväksyi ehdotuksen neuvoston päätelmiksi.

PRES alusti asiakohdan viittaamalla komission asettamaan itsenäiseen yksinkertaistamisen asiantuntijaryhmään, jota vetää Siim Kallas. Puheenjohtaja oli toimittanut keskustelun pohjaksi seuraavat kysymykset: (1) Miten varmistetaan tasapaino yksinkertaistamisen, yleisten säännösten ja ohjelmastrategioiden pysyvyyden tarpeen sekä hallinnoinnin taakan kesken? sekä (2) Missä määrin yksinkertaistamista ja sääntöjen virtaviivaistamista olisi tarvetta tehdä nyt ja ennen kuin vuoden 2020 jälkeisen kauden säädöskehikon määrittelyä?

Komissaari Cretun mukaan yksinkertaistamisen kysymys on hyvin tärkeä ja neuvostoa tullaan informoimaan säännöllisesti ao. työryhmän työn etenemisestä. Yksinkertaistamisen työssä on hänen mukaan useita eri huomioitavia kohtia, kuten tuloksellisuuden näkökulma, yksinkertaistamisen ja vastuullisuuden ('accountability') välinen suhde sekä mahdollisten muutosten ajoittaminen. Tulisi myös selvittää mikä toimii ja mikä ei ja miten yksinkertaistaminen varsinaisesti tehtäisiin. Myös hallinnoinnin eri tasojen ja eri toimijoiden laaja-alainen huomioiminen on tarpeen.

Keskustelu käytiin sekä yleisellä että yksityisellä tasolla ja monia eri asioita koskien. Keskustelun perusteella ei voida tehdä varsinaisia johtopäätöksiä siitä, mitä jäsenmaat odottavat yksinkertaistamistyöltä. Keskustelun pääkohtia ja tietyille jäsenmaille yhteisiä näkemyksiä oli muutamia. BG, PT, SK korostivat säännösten pysyvyyden tarpeellisuutta tällä kaudella. EE, AT ja PL eivät halua pois sulkea säännösten muutamista ja kuluvalla kaudella. FR ja IT nosti esille sääntöjen kertautumisen EU:n tasolta alueelliselle tasolle. Useat jäsenmaat korostivat yksinkertaistamisprosessin olevan komissiolla ja jäsenmaille yhteinen. CZ ja SI korostivat jäsenmaiden vastuuta ja niiden roolia katsoa ensin itse, mitä yksinkertaistamisen eteen voidaan tehdä. LT ja ES korostivat jo viime kaudella tehtyä työtänsä yksinkertaistamisen edistämiseksi.

Keskustelussa nousi muutamissa puheenvuorossa esille myös ohjelmien tuloksellisuuden ja tavoitteellisuuden näkökulmat (erityisesti HU ,UK ja PT), joita ei saisi vaarantaa esim. nopeilla ja lyhytnäköisillä ratkaisuilla. Myös pk-yritysten tarpeet ja rahoituksen houkuttelevuuden lisääminen niille (UK, FR, PT, EL) tulivat esille. Yksittäisistä yksinkertaistamisen kohteista mainittiin valtiontukisäännöt, julkiset hankintojen menettelyt, tarkastukset sekä rahoitusvälineet. DE totesi, että alhaisen korruption jäsenmaiden kohdalla ei pitäisi soveltaa yhtä laajaa säännöstöä kuin korkeamman korruption jäsenmaiden kohdalla.

FI ei käyttänyt asiakohdassa puheenvuoroa.

Komissaari Cretu myönsi lopuksi säännöstön osittaisen monimutkaisuuden ja mainitsi erityisesti julkisiin hankintoihin liittyvät hankaluudet. Hän totesi komission ja jäsenmaiden yhteisen vastuun työssä. Lisäksi hän korosti nollatoleranssia petosten suhteen ja mainitsi 'gold-plating' ilmiön jäsenmaissa.

Muut asiat

Muiden asioiden kohta käsiteltiin Interregin käsittelyn yhteydessä.

Suomen edustajat
Pilvi-Sisko Vierros-Villeneuve, EUE
Pasi Rantahalvari, EUE

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	alue- ja rakennepolitiikka, jaosto alue- ja rakennepolitiikka (EU 4), YAN Yleisten asioiden neuvosto, koheesiopolitiikka
Hoitaa	**TEM**

Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MAVI, MMM, OKM, OM, PLM, SM, STM, TPK, UM, VM, VNK, VTV, YM